

RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN

Vuosikertomus 2016

Tukinainen ry	Vuodelle 2016 saatu avustus:
Tukinainen ry on yleishyödyllinen, voittoa tavoittelematon yhdistys, joka on toiminut vuodesta 1993 lähtien. Tukinainen ry:n ylin johto on hallituksella ja operatiivisesta toiminnasta vastaa johtoryhmä. Yhdistyksen sääntöjen mukaisesti Tukinainen ry:n alaisuudessa toimii Raiskauskriisikeskus Tukinainen, jonka perustehtävänä on seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön uhrien sekä heidän läheistensä auttaminen ja tukeminen sekä edunvalvonta. Auttamisen keinoina ovat koulutus, maksuton juridinen ja terapeutin ammattiapu.	Yleisavustus: 569.000

SISÄLLYSLUETTELO	sivu
1. RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN /TUKINAINEN RY	5
1.1. Yleistä	5
2. Kriisityö 2016	6
2.1. Kriisiauttaminen	7
2.2. Akuuttivastaanotto	8
2.3. Kriisityö	8
2.4. Kriisipuhelinpäivystys	8
2.5. Internetissä tapahtuva auttamistyö www.nettitukinainen.fi	8
2.6. Ryhmätoiminta	9
2.7. Koulutus- ja asiantuntijatehtävät sekä mediajulkisuus	11
2.8. Osaamisen kehittäminen ja työnohjaus	12
2.9. Verkostoyhteistyö	12
3. Oikeudellinen työ	14
3.1. Vuoden 2016 painopistealueet oikeudellisessa työssä	14
3.2. Puhelinpäivystys	16
3.3. Asiakastapaamiset	16
3.4. Oikeudelliset toimeksiannot	17
3.5. Verkostoyhteistyö	18
3.6. Koulutus ja konsultaatiot	18
3.7. Osaamisen kehittäminen	19
3.8. Tiedottaminen	19
4. Työsuojelu	20
5. Hallinto ja talous	20
5.1. Saadut avustukset ja tuotot	21
5.2. Henkilökunta	21

6. Viestintä

22

LIITTEET

Tunnusluvut

Koulutukset, Helsingin toimipiste/Jyväskylän aluetoimipiste

Kyselytutkimus: Seksuaaliseen väkivaltaan liittyvät asenteet

Raiskauskriisikeskus Tukinaisen kysely: Videovälitteinen koulutus

WWW-sivujen tilastot

Tukinaisen tilastot 2016

Media sisältö, jossa Tukinainen on mainittu

1. RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN /TUKINAINEN RY

Raiskauskriisikeskus Tukinainen toiminta käynnistyi vuonna 1993 Raha-automaattiyhdistys ry:n tuella. Toiminnan alusta alkaen auttamisen keinoina ovat olleet maksuton juridinen ja terapeutinen neuvonta, ohjaus sekä tuki. Kriisi- ja puhelinpäivystykset ovat kuuluneet tähän päivään asti Raiskauskriisikeskuksen perustoimintoihin. Tukinainen päätoimipiste sijaitsee Helsingissä ja aluetoimipiste Jyväskylässä vuodesta 2006 lukien. Päärahoittajana oli edelleen Raha-automaattiyhdistys ry, jonka rahoituksen turvin toimintaa on voitu jatkaa ja kehittää. Raiskauskriisikeskus Tukinainen on Suomen ainoa raiskauskriisikeskus.

1.1 Yleistä

Tukinainen ry:n päämääränä on seksuaalisen hyväksikäytön ja väkivallan kohteeksi joutuneiden ja heidän läheistensä aseman parantaminen. Tavoitteiden toteuttamiseksi yhdistys ylläpitää Raiskauskriisikeskusta, joka antaa maksutonta kriisi- ja oikeusapua, tukea, neuvontaa, ohjausta ja kuntoutusta uhreille ja heidän läheisilleen. Tukinainen järjestää voittoa tavoittelematta konsultaatiota ja koulutusta eri alojen ammattilaisille. Tukinainen valtakunnallinen ja soittajalle maksuton juristipäivystys perjantaisin oli kohdennettu lähisuhdeväkivallan uhreille, heidän läheisilleen ja ammattiauttajille.

Zonta International myönsi Naisen teko –kunniamaininnan 2016 Tukinainen ry:lle. Palkinnon myöntämisperusteina on ollut Zonta Internationalin halu kunnioittaa työssään ja yhteiskunnallisessa tehtävässään ansioitunutta yhteisöä, joka on sitoutumisellaan, ammattitaidollaan ja osaamisellaan toiminut merkittävästi naisten aseman parantamiseksi Suomessa.

Tukinainen ry:n toiminnassa korostuu lisääntyvästi yhteiskunnallinen vaikuttaminen, johon kuuluu muun muassa yhteistyö eri järjestöjen ja julkisen sektorin toimijoiden kanssa, lainsäädäntöä koskevien lausuntojen laatiminen ja mediasuhteiden ylläpitäminen. Tukinainen julkisti helmikuussa 2016 oman tilastonsa päivystyspuhelimiin tulleista ensimmäisistä yhteydenotoista.

Seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön uhrien asemaan on edelleen kiinnitetty huomiota. Uhrien tukijärjestön rooli on keskeinen uhrien auttamisessa, tukemisessa ja edunvalvontatyössä. Tukinainen ry antoi lausuntoja lainsäädäntöesityksistä.

Raiskauskriisikeskus Tukinainen toimi yhteistyössä eri järjestöjen ja ministeriöiden kanssa kansainvälisellä tasolla. Tukinainen ry toimi yhteistyökumppanina Viron Abikeskusedin koordinoimassa EU-hankkeessa ("Support Services for Child Victims of Violence in Estonia, Finland, Slovenia and Spain"). Hankkeen muita kumppaneita olivat Espanja, ja Slovenia. Tukinainen ry osallistui järjestäjänä myös THL:n koordinoimaan Safety 2016 -konferenssiin.

Tukinainen ry:n rahankeräyskampanja (POL-2015-5062) lapsena seksuaalisen hyväksikäytön ja kaltoinkohtelun kohteeksi joutuneille päättyi 31.5.2016. Rahankeräyksen tuotoille järjestettiin viikonloppuryhmä Oulussa. Kampanjan yhteydessä esitettiin YLE:n kanavilla kahta erilaista Raiskauskriisikeskus Tukinaisen tietoiskua.

Vuonna 2016 Tukinainen ry oli esillä useissa tiedotusvälineissä.

2. KRIISITYÖ 2016

Toimintavuoden 2016 aikana kriisityön sisällöllisinä painopistealueina olivat

- seksuaalista väkivaltaa akuutisti kohdanneiden henkilöiden parissa tehtävä kriisiauttaminen
- valmiuksien kehittäminen vastaamaan seksuaalista väkivaltaa kohdanneiden pakolaisina ja turvapaikan hakijoina Suomeen saapuneiden naisten kriisityön tarpeeseen
- uhrien aseman vahvistaminen levittämällä kriisityön erityisasiantuntijuutta erityisesti pakolaisten parissa työskenteleville sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille
- osallistuminen ja vaikuttaminen uhrien asemaa ja auttamista edistäviin yhteistyöverkostoihin

Näitä painopistealueita toteutettiin kriisityössä seuraavissa työmuodoissa:

2.1. Kriisiauttaminen

Toimintavuonna 2016 Raiskauskriisikeskus Tukinaisen Helsingin toimipisteessä yksilötyötä teki kriisityön kehittämispäällikkö ja kaksi osa-aikaista kriisityöntekijää (toinen 10 h / vko 1.1.-30.09. ja 1.10.-31.12. 7,5 h / vko sekä toinen 30 h / vko). Jyväskylän toimipisteessä kriisityötä teki yksi kokopäiväinen vastaava kriisityöntekijä sekä yksi osa-aikainen kriisityöntekijä (30 h / vko).

Toimintavuoden aikana kriisityö tarjosi opintoihin kuuluvan harjoittelupaikan kahdelle opiskelijalle. Kevätkaudella 2016 integratiivista psykoterapiaa opiskeleva psykologi vastaanotti kevätkauden ajan koulutuspotilaita Raiskauskriisikeskus Tukinaisen Helsingin toimipisteessä ja diakoni-sosiaalityön opiskelija Helsingin Diakonia-Ammattikorkeakoulusta suoritti harjoitteluaan 23.9.-5.12.2016 välisellä ajalla.

Yksilötyötä tehtiin seksuaalista väkivaltaa kokeneiden henkilöiden parissa sekä puhelimitse kriisipäivystyksessä, yksilökohtaisilla kriisijaksoilla sekä internetitse verkkoauttamispalvelu Nettitukinainen.fi:ssä

Suurin osa asiakkaista ohjautui yksilötyöhön kriisipuhelimen ja nettiyhteydenottojen kautta. Tukinaisen kriisityöntekijän yhteydenotto soittajaan tilanteen arviointia ja ajanvarausta varten tapahtui pääsääntöisesti kahden viikon sisällä asiakkaan ensimmäisestä soitosta. Kriisipuhelimessa osa soittajista ohjattiin suoraan julkisen terveydenhuollon tai työ- tai opiskelijaterveyshuollon piiriin. Osalle kiireellisimmän apua tarvitsevista soittajista voitiin tarjota yhdestä kolmeen arviointikäyntiä ja sen jälkeen yksilölliseen harkintaan perustuen 1-15 tapaamiskertaa käsittävä kriisijakso. Kriisikäynnit sisälsivät asiakkaan tilanteen selvittelyä, ohjausta ja neuvontaa sekä kriisihoitoa. Myös uhrien läheisille voitiin tarjota apua yksilöllisesti. Osa asiakkaista ohjattiin selvittelykäyntien jälkeen Tukinaisen ryhmätoimintaan ja osa julkisen sektorin palveluihin, työ- tai opiskelijaterveydenhuollon piiriin tai arviointiin KELA:n tukemaa kuntoutuspsykoterapiaa varten. Kriisikäyntien yhteydessä kaikille asiakkaille tarjottiin mahdollisuus oikeudelliseen neuvontaan. Asiakkailta oli halutessaan mahdollisuus myös kriisityöntekijän ja juristin yhteisiin tapaamisiin. Toimintavuoden syyskaudella kriisikäynneille tuleville asiakkaille oli mahdollisuus tarjota myös käyntejä seksuaalineuvojan vastaanotolla.

Toimintavuoden aikana kriisityöntekijät laativat lausuntoja oikeusistuimia varten sekä puoltoja hoidon tarpeesta terapiahakemusten liitteeksi. Työntekijät toimivat myös todistajana oikeuskäsittelyissä.

2.2 Akuuttivastaanotto

Raiskauskriisikeskus Tukinaisessa jatkettiin edelleen jo vuonna 2014 käynnistynyttä akuuttia kriisipäivystystä. Akuutti kriisityö on tarkoitettu asiakkaille, joiden väkivaltakokemuksesta on kulunut alle 3 kuukautta. Tavoitteena on kriisiavun keinoin ehkäistä traumaoireiden kroonistuminen ja tarjota tarittavaa oikeudellista neuvontaa ja apua. Tällä tavoin toteutetaan Uhidirektiivin

seksuaalirikoksen uhreille edellyttämä henkilökohtainen kriisiapu muutaman päivän sisällä väkivaltakokemuksesta. Toimintavuoden aikana kriisipäivystykseen ottiyhteyttä yhteensä 68 akuutisti seksuaalista väkivaltaa kokenutta henkilöä joista kaikille tarjottiin lyhytaikaista kriisiapua ja oikeudellista neuvontaa enintään 7 päivän sisällä yhteydenotosta. Akuuteista yhteydenotoista kriisiapu toteutui 52 (76 %) yhteydenottajan kohdalla. 16 (24 %) yhteydenottajan kohdalla kriisiapu jäi toteutumatta joko yhteydenottajan itse peruttua tai jäätyä tulematta varatulle kriisiajalle. Keskimääräinen käyntikerta akuuttivastaanotolla oli 4 kriisikäyntiä / asiakas. Oikeudellista neuvontaa tarjottiin kaikille akuuttiasiakkaille.

2.3. Kriisityö

Toimintavuoden 2016 aikana kriisityössä yksilökäynneillä on tavattu yhteensä 149 asiakasta, joiden raiskaus- tai hyväksikäyttökokemuksesta on aikaa enemmän kuin kolme kuukautta. Kriisikäyntejä näiden asiakkaiden toteutui yhteensä 702 (ei sisällä akuuttikriisikäyntejä). Keskimäärin yhtä asiakasta tavattiin viisi kertaa, joten kriisitapaamiset täyttivät näin rahoittajan asettaman lyhytaikaisen kriisiavun kriteerit.

2.4. Kriisipuhelinpäivystys

Arkena kriisipäivystys päivysti edelleen maanantaista torstaihin 9-15 välisenä aikana. Viikonloppuisin kriisipäivystys vastasi edelleen klo 15-21.00 välisenä aikana.

Vuonna 2016 kriisipuhelimeen tuli kaikkiaan 809 puhelua joista 257 oli uusia yhteydenottoja. Kriisilinjalle tulleiden puhelujen keskimääräinen yhteydenottomäärä oli kaksi puhelua päivässä. Kriisilinjalle tuli viikoittain noin viisi uutta yhteydenottoa. Tarkemmat tiedot toimintavuoden aikana kriisipuhelimeen tulleista yhteydenotoista on esitetty vuosikertomuksen liitteenä olevassa erillisestä tilastobarometrissa (Liite).

Toimintavuoden 2016 aikana Raiskauskriisikeskus Tukinaisen kriisipuhelinpäivystyksessä toimi viikonloppuisin kahdeksan kriisipäivystäjää. Arkisin kriisipuhelimeen vastasivat Tukinaisen kriisityöntekijät.

2.5. Internetissä tapahtuva auttamistyö www.nettitukinainen.fi

Yhteydenottajien oli mahdollista saada ohjausta, neuvontaa ja tukea myös internetin välityksellä. Näin seksuaaliväkivallan uhrit, jotka eivät kykene esimerkiksi ujuden tai puhe- tai kuulovamman

vuoksi ottamaan yhteyttä puhelimitse, saattoivat saada ohjausta, tukea ja neuvontaa sähköpostin välityksellä. Nettiauttamistyöstä vastasi yksi kriisityöntekijä puhelinpäivystyksen, yksilötyön ja ryhmänohjaamisen ohella. Kriisityöntekijät toimivat nettityöntekijän sijaisena vuosilomien aikana.

Verkkoauttamispalvelu Nettitukinaiseen saapui toimintavuoden aikana yhteensä 238 viestiä yhteensä 170 henkilöltä. Kunkin yhteydenottajan kanssa vaihdettiin keskimäärin 1-2 viestiä vaihdettujen viestien määrän ollessa yhteensä 458. Vaihdettujen viestien määrä kasvoi sadalla viestillä edellisestä toimintavuodesta 2015.

2.6. Ryhmätoiminta

Toimintavuonna 2016 järjestettiin seuraavat seksuaalista väkivaltaa ja / tai hyväksikäyttöä kokeneille asiakkaille suunnatut ryhmät.

- **Avoim ryhmä**

Avoim ryhmä tarjoaa seksuaalista väkivaltaa kokeneille naisille ryhmämuotoista matalan kynnyksen apua, ohjausta ja neuvontaa. Vertaistuellalla on ryhmässä suuri merkitys. Avoimeen ryhmään osallistuminen ei edellytä haastattelua eikä ennakkoilmoittautumista ja siihen voi osallistua myös anonymisti. Ryhmäkerran pituus on 1,5 tuntia.

Avoim ryhmä kokoontui vuonna 2016 parittomien viikkojen keskiviikkoisin klo 18.15 -19.45 välisenä aikana yhteensä 23 kertaa. Toimintavuoden aikana Avoimeen ryhmään osallistui kaikkiaan 44 ryhmäläistä, joista 11 tuli ryhmään ensimmäistä kertaa. Kuhunkin ryhmään osallistui keskimäärin 2 ryhmäläistä.

Avoimeen ryhmään osallistujien määrä väheni edelliseen toimintavuoteen verrattuna neljänneksen. Syynä tähän lienee samalle kohderyhmälle suunnattujen ryhmien lisääntynyt tarjonta pääkaupunkiseudulla. Vähentyneen osallistujamäärän vuoksi Avoimen ryhmän toiminta päätettiin jättää tauolle vuoden 2017 alusta lukien toistaiseksi. Tilalle suunniteltiin korvaava ryhmätoiminta.

Avoimen ryhmän ryhmänohjaajana vuonna 2016 toimi psykologi, psykoterapeutti (yet) Raili Isto. Tukinaisen kriisityöntekijät vuorottelivat ryhmässä ohjaajaparina. Vakinaisen ohjaajan vuosilomasijaisena toimi PsL, psykoterapian erikoispsykologi, integratiivinen psykoterapeutti Hanna Hoppo.

- **Viikonloppuryhmä**

Tukinaisen järjestämät viikonloppuryhmät on suunnattu ensisijaisesti henkilöille , joilla ei kotiseudullaan ole tarjolla seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön hoitoon erikoistuneita palveluita tai jotka eivät anonymiteettisyydestä voi niihin hakeutua. Ryhmiin hakeudutaan kriisipäivystyksen kautta ja ryhmiin osallistuvat haastatellaan ennen ryhmään valitsemista.

Vuonna 2016 Tukinainen järjesti viikonloppuryhmän 5.-6.10.2016 Oulussa. Ryhmä rahoitettiin Tukinainen ry:n rahankampanjan (POL-2015-5062) tuotoilla. Ryhmään osallistui yhteensä 6 asiakasta pohjoisen Suomen alueelta. Ohjaajana ryhmässä toimivat psykoterapeutti Marja Sieranoja ja psykoterapeutti Tuula Stenroth.

- **CPT -ryhmä**

Kognitiivisen prosessoinnin (CPT) ryhmä on yksittäisen tai useamman yksittäisen raiskauksen kokeneille naisille tarkoitettu 12 ryhmätapaamista käsittävä tehtäväorientoitunut ryhmähoitomuoto. Ryhmän vaikuttavuus perustuu suuressa määrin itsenäisesti tehtäviin kotitehtäviin. CPT edustaa ns. näyttöön perustuvaa hoitoa (evidence based) ja sen vaikuttavuutta on todennettu psykoterapian vaikuttavuustutkimuksissa. Hoitomalli on peräisin Yhdysvalloista ja Suomeen sen on tuonut Tukinainen.

CPT ryhmä toteutettiin 3.3.-19.5.2016. Ryhmän ohjaajina toimivat kriisityöntekijä, sosionomi (AMK) Virve Virta ja kriisityön kehittämispäällikkö, kriisi- ja traumapsykoterapeutti

(et) Heli Heinjoki. Ryhmään osallistui yhteensä kuusi asiakasta

- **Kuvataideryhmä**

Jyväskylän aluetoimipisteessä toimintavuoden aikana toteutetut kuvaryhmät käsittelivät seksuaalisen väkivallan vaikutuksia naiseuteen ja itsetuntoon taideterapeuttisin keinoin.

Jyväskylän aluetoimipisteessä jatkui toimintavuoden 2015 aikana aloitettu valokuvaterapeuttinen ryhmä. Ryhmä kokoontui kevään 2016 aikana yhteensä neljä kertaa. Ryhmään osallistui viisi asiakasta ja ryhmän ohjaajina toimivat kriisityöntekijä, psykologin Sanna Virsu ja vastaava kriisityöntekijä, perheterapeutti Helena Kallinen.

Syksyllä 2016 Jyväskylän aluetoimipisteessä yritettiin käynnistää yhteistyössä Jyväskylän Tyttöjen Talon Oiva ja Ilona-hankkeen kanssa 16.-29 -vuotiaille seksuaalista väkivaltaa kokeneille tytöille ja naisille suunnattua voimavarakeskeistä ja vertaistukeen perustuvaa ryhmää. Ryhmää ei kuitenkaan saatu aloitettua vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

2.7. Koulutus- ja asiantuntijatehtävät sekä mediajulkisuus

Toimintavuoden aikana Raiskauskriisikeskus Tukinaisen kriisityöntekijät toimivat kouluttajina sosiaali- ja terveysalan eri toimijoiden sekä järjestöjen järjestämissä tilaisuuksissa, mm. THL:n seksuaaliväkivaltahankkeen koulutusseminaarissa, Traumaterapiakeskus Ry:n ja Suomen Psykologiliiton järjestämässä valtakunnallisessa kriisi- ja traumakonferenssissa, Maahanmuuttoviraston Hapke 3- hankkeen (haavoittuvassa asemassa olevan turvapaikanhakijan palvelut-hanke) Suomen vastaanottokeskusten työntekijöille suunnatussa koulutuksessa, Seinäjoen Kriisikeskuksen, Jyväskylän Ammattikorkeakoulun sekä Porvoo Point Collegen järjestämissä seksuaalista väkivaltaa kohdanneiden hoitoa koskevassa koulutuksissa.

Seksuaalista väkivaltaa kohdanneiden parissa tehtävää kriisityötä esiteltiin toimintavuoden aikana myös eri oppilaitosten, kuten Diakonia-Ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opiskelijaryhmille ja SEXPO-säätiön seksuaalineuvojakoulutuksen opiskelijoille. Yhteistyökokouksia pidettiin myös eri yhteistyökumppaneiden kanssa.

Jyväskylän aluetoimipisteen kymmenvuotisjuhlaseminaari järjestettiin huhtikuussa 2016 Jyväskylässä. Juhlapuhujana seminaarissa oli psykotraumatologian professori Ask Elkilt Århusin yliopistosta Tanskasta. Seminaariin kokoontui runsas joukko seksuaalisen väkivallan ja auttamistyön tematiikasta kiinnostuneita kuulijoita.

Kriisityö osallistui myös aktiivisesti Viron Estonia Advice Centerin EU-hankkeeseen ” Child Victims in Estonia, Finland, Slovenia and Spain ”. Kriisityöntekijät toimivat kouluttajina hankkeeseen liittyneissä koulutustilaisuuksissa Helsingissä, Joensuussa ja syyskuussa Sloveniassa järjestetyssä seminaarissa sekä osallistuen joulukuussa järjestettyyn hankkeen loppuseminariin Tallinnassa.

Kriisityöntekijät toimivat kouluttajina Raiskauskriisikeskus Tukinaisen keväällä ja syksyllä järjestämissä ”Raiskauksen akuuttiapu”-koulutuksessa, ”Todistajana oikeudessa”-koulutuksessa

sekä kaksipäiväisessä ”Seksuaalisen väkivallan kohtaaminen ja hoidon periaatteet”-koulutuksessa Koulutukset oli tarkoitettu erityisesti terveydenhuoltoalan eri tehtävissä toimiville ammattilaisille.

Toimintavuoden aikana kriisityöntekijät ovat antaneet seksuaalisen väkivallan kohtaamiseen ja hoitoon liittyviä asiantuntijalausuntoja ja kannanottoja eri tiedotusvälineille.

2.8. Osaamisen kehittäminen ja työnohjaus

Vuoden 2016 aikana kriisityöntekijät osallistuivat kotimaassa järjestettyihin yksittäisiin kriisi- ja traumatyötä koskeviin koulutuksiin.

Kriisityöntekijöille ei toimintavuoden aikana omaa kehittämispäivää vaan kriisityö oli mukana koko henkilöstölle suunnatussa kehittämispäivässä toukokuussa 2016. Kriisityöntekijöiden yhteinen traumaviitekehukseen perustuva ryhmätyönohjaus jatkui toimintavuonna 2016. Kriisityöntekijöiden työryhmän työnohjaajana toimi psykoterapeutti, perheterapeutti (vet) Arto Kyllönen. Kriisityöntekijöiden yksilö- ja ryhmätyönohjaajina toimivat psykiatrian erikoislääkäri Anssi Leikola ja PsL, perheterapeutti (vet) Anna-Liisa Heikinheimo.

Kriisipäivystäjille ei toimintavuoden aikana järjestetty yhteistä työnohjausta. Kriisipäivystäjien työn tueksi järjestettiin vuonna 2015 yhteensä neljä ajankohtaisia asioita käsittelevää kriisityön iltaa sekä yksi psykofyysistä kriisityötä sekä ajankohtaista seksuaalilainsäädäntöä käsittelevä koulutustilaisuus.

2.9. Verkostoyhteistyö

Kriisityön vastuualue osallistui toimintavuoden aikana erilaisiin auttamistyötä koskeviin asiantuntijaverkostoihin. Kriisityö oli mukana sekä Jyväskylän Tyttöjen ja Poikien Talon Oiva & Ilona –hankkeen ohjausryhmässä että Jyväskylän Marak-työryhmässä.

Helsingissä kriisityöstä oli edustus Helsingin Tyttöjen ja Poikien Talon seksuaaliväkivaltahankkeen ohjausryhmässä, Ihmiskaupan vastaisessa verkostossa, Pääkaupunkiseudun puhelinauttajien verkostossa sekä Turun Mielenterveysyhdistyksen seksuaalista väkivaltaa kokeneille tarkoitetun KOSKI- hankkeen ohjausryhmässä. Kriisityö oli mukana myös Terveyden – ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoimassa Raiskaustukikeskuksen suunnittelutyöryhmässä.

Verkostoitumista ja yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa on jatkettu edelleen aktiivisesti Jyväskylässä. Esim. vertaiskonsultaatioiksi nimetty verkostoyhteistyökokousten käytäntö jatkui nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten sekä järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Jyväskylän toimipisteen työntekijät ovat jalkautuneet myös nuorille suunnattuihin messutapahtumiin esittelemään toimintaansa. Myös koulutusyhteistyötä yliopiston opettajankoulutuslaitoksen suuntaan on viritetty.

3. OIKEUDELLINEN TYÖ

3.1. Vuoden 2016 painopistealueet oikeudellisessa työssä

Raiskauskriisikeskus Tukinaisen oikeudellinen perustyö kuten valtakunnallinen päivystystoiminta, neuvonta, konsultaatiot, koulutus- ja verkostoyhteistyö jatkuivat vuonna 2016. Uhrien edunvalvonnassa pääpaino oli tiedon jakaminen seksuaalirikosten uhrien oikeuksista ja käytännöistä viranomaisissa. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen muutoin kuluneen vuoden aikana merkitsi mediayhteistyön lisäksi konsultaatioita ammattiauttajille ja vapaaehtoisille sekä lausuntojen antamista viranomaisille.

Poliisin toimintatapoja ja seksuaalirikosten uhrien ohjaamista tukipalveluihin käsiteltiin yhteisessä tapaamisessa Helsingin seksuaalirikostutkinnasta vastaavan tutkinnanjohtajan ja vakavien rikosten tutkintayksikön päällikön kanssa. Poliisiyhteistyöstä kansainvälisellä tasolla voidaan mainita Viron rikospoliisiosaston Senja-aineiston käännyttyä virokseksi, erityisesti lasten seksuaalista hyväksikäyttöä koskevilta osin. (Criminal Policy Department, Analysis Division).

Vuoden 2016 aikana koottiin materiaalia ja vastaanotettiin ehdotuksia sensitiivisyys-aineiston uudistamista varten. EU-projektissa syntyneitä tietoa ja oikeusministeriön esittämät lisäykset sekä sivujen vironkielinen osuus tullaan hyödyntämään alkuvuodesta 2017 Senja internet-sivuston uudistamisessa. Tukinainen ry:n ylläpitämien Senja nettisivuston uudistaminen päätettiin siirtää alkuperäisestä vuoden 2016 toimintasuunnitelmasta poiketen helmikuulle 2017 samaan yhteyteen Tukinainen ry:n omien kotisivujen uudistamisen kanssa.

3.2 Puhelinpäivystys

Raiskauskriisikeskus Tukinaisen juristipäivystys päivysti neljänä päivänä viikossa (12h/vko) vuoden 2016 aikana. Vakituisen juristin lisäksi päivystystä hoiti osa-aikainen päivystäjä ajalla 1.5. – 30.9.2016.

Tukinaisen juristipäivystykseen vuonna 2016 tulleista ensimmäisistä yhteydenotoista (210) suurin osa (44 %) koski raiskausta (rikoslaki 20 luku 1-3 §) tai lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä (rikoslaki 20 luku 6 § tai 7§). Lähes joka viides (20,7 %) puhelu koski lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä, jossa uhri oli ollut alle 16-vuotias. Näistä puolet koski tapauksia, joissa tekijä oli perheenjäsen, useimmiten oma vanhempi. Myös muiden rikosnimikkeiden kuten seksuaalisen

hyväksikäytön tai raiskauksen osalta uhri on voinut olla alaikäinen. Yhteydenotot seksuaalisen ahdistelun osalta jonkin verran lisääntyivät. Toisinaan eron tekeminen seksuaalisen ahdistelun ja seksuaaliseen tekoon pakottamisen välillä oli haasteellista pelkän puhelinkeskustelun perusteella näiden rikosten tunnusmerkistöjen samankaltaisuuden takia.

Vaikka useimmissa tapauksissa uhri on ollut tekohetkellä 18-30 –vuotias, on toisaalta tärkeää huomata, että aiempien vuosien tapaan yli kolmannes (n. 33 %) ensisoitoista koski rikoksia, joissa uhri oli tekohetkellä alle 18-vuotias. Vuosi vuodelta lisääntyvät myös ikääntyvien henkilöiden yhteydenotot. Neuvonnan, ohjauksen ja oikeudellisen tuen tarve tulee kasvamaan yli 60-vuotiaiden seksuaalisen väkivallan uhrien kohdalla. Monet heihin kohdistuneet seksuaalirikokset ovat olleet raiskauksia ja aiheuttaneet heille erityisen paljon kärsimystä.

Osa juristipäivystyksen tietoon tulleista seksuaalirikoksista on tapahtunut ulkomailla. Asianomistaja on voinut päivystyksestä saada tietoa Suomessa olevista mahdollisuuksistaan saada apua ja tukea kotiin palattuaan. Myös eurooppalaisen raiskauskriisikeskusten yhteistyöverkoston tietoja on hyödynnetty neuvonnassa samoin kuin konsuliyksiköiden palveluja.

Osa juristipäivystyksen tietoon tulleista lapsen seksuaalisista hyväksikäytöistä oli rikosoikeudellisesti vanhentuneita. Näissäkin tilanteissa uhreja rohkaistiin ja autettiin ottamaan yhteyttä poliisiin.

Päivystyksessä esiin tulleiden tietojen perusteella noin puolessa tapauksista tekijänä oli uhrille jollain tavoin tuttu tai läheinen henkilö kuten puoliso, ex-kumppani, huoltaja/vanhempi, muu perheenjäsen tai joka tapauksessa henkilö, jonka henkilöllisyys oli tiedossa. Tapauksia, joissa soittaja ei joko halunnut kertoa tekijää tai hän soittaessaan ei tiennyt tekijän henkilöllisyyttä oli lähes yhtä paljon.

Useimmiten juristipäivystykseen soitti uhri itse (yli 72 %). Uhrille läheinen henkilö yhteydenottajana (huoltaja, vanhempi, muu perheenjäsen, ystävä) oli 12 prosentissa tapauksia. Lähes yhtä paljon oli ammattiauttajien konsultaatioita. Viranomaisten, sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja muiden seksuaalirikosten uhreja työssään kohtaavien henkilöiden konsultaatiot koskivat useimmiten ilmoitusvelvollisuutta yleisesti tai esimerkiksi terapeutin oman asiakkaan oikeusavun tarvetta. Puheluissa keskityttiin tiedon antamiseen myös oikeusprosessista ja erityisesti todistamiseen liittyvistä asioista.

Asianomistajan oikeus tukitoimiin kuten ilmaiseen oikeudenkäyntiavustajaan, kriisiapuun ja neuvontaan rikosilmoituksesta oikeudenkäyntiin on aiempien vuosien tapaan ollut tärkeä tieto useimmille soittajille. Myös seksuaalirikokseen liittyvät seuraukset ja niistä aiheutuvat haitat sekä henkinen kärsimys on ollut esillä lähes kaikissa yhteydenotoissa. Oikeudellisessa neuvonnassa on ollut kuitenkin tärkeä huomioida myös se, että kaikki asiat eivät eri syistä etene oikeuteen. Keskusteluissa on käyty läpi muun muassa syyttäjien tekemiä päätöksiä jättää syyte nostamatta oikeudellisesti riittämättömän näytön perusteella.

Keskimääräinen puhelun kesto oli noin 30 minuuttia. Pisimmät puhelut koskivat tapauksia, joista oli kulunut jo vuosia, ja uhri oli ollut tekohetkellä alaikäinen. Monien soittajien kohdalla asian käsitteleminen perusteellisesti edellytti useampia yhteydenottoja.

Vastaavia asioita kuin puhelinpäivystyksessä käsiteltiin myös Nettitukinainen-palstalla, joskin nettipalstan kautta annettava neuvonta on aina rajoitetumpaa kuin asiasta keskusteleminen puhelimitse. Uhrin oikeusturvan kannalta puhelinpäivystys on monesti internettiä parempi vaihtoehto.

Tukinaisen juristipäivystyksestä ohjattiin asianomistajia sekä julkisiin oikeusaputoimistoihin että yksityisiin asianajotoimistoihin.

3.3 Asiakastapaamiset

Asiakastapaamisia vuoden 2016 aikana oli 87, joista osa liittyi kriisiasiakkaiden tai yhteistyökumppanien kanssa sovittuihin tapaamisiin. Tukihenkilötapaamisia yksinään ei ole laskettu mukaan. Tapaamisten tarkoituksena oli selvittää yleisesti seksuaalirikoksiin liittyviä asioita kuten raiskauksen tunnusmerkistöjä, oikeusprosessia, vanhentumisaikoja, korvausasioita ja kertoa oikeudesta avustajaan. Rikosilmoituksen tekeminen ja tulevat asianomistajan kuulustelut olivat esillä noin puolessa tapauksista. Joskus käynnin aiheena oli epäselvyys siitä, missä vaiheessa oman asian käsittely oli viranomaisissa.

Useimmat tavatuista henkilöistä olivat vaille oikeusavustajaa, eivätkä tienneet tästä mahdollisuudesta ennen käyntiään Raiskauskriisikeskus Tukinaisessa. Tarvittaessa otettiin yhteyttä poliisiin esimerkiksi kuulusteluajan varaamiseksi etukäteen.

Osa asiakastapaamisista liittyi kriisityön asiakaskäynteihin. Periaatteena on ollut, että jokainen kriisiasiakas saa oikeudellista neuvontaa vähintään kerran kriisitapaamistensa yhteydessä. Tarkoituksena on varmistaa, että uhrit saavat kaiken tiedon, avun ja tuen omassa asiassaan. Joillakin asianomistajilla on jo ollut oma asianajaja, jolloin tapaaminen ei aina ole ollut tarpeen.

Joissakin asiakastapaamisissa, jotka ovat toteutuneet esimerkiksi sosiaalityöntekijän/kriisityöntekijän varattua ajan konsultaatioon, on käsitelty paritukseen ja ihmiskaupaan liittyviä asioita. Erityisesti tietoisuus ihmiskaupan uusimmista ilmiöistä on osoittautunut tärkeäksi työvälineeksi ihmiskaupan uhrien tunnistamisessa.

Keskimääräinen tapaamisaika henkilöä kohden oli noin tunti.

3.4 Oikeudelliset toimeksiannot

Oikeusprosesseista saatua tietoa nykykäytännöistä viranomaisissa hyödynnettiin koulutuksissa, puhelinpäivystyksessä, konsultoinnissa ja viranomaisille annetuissa lausunnoissa.

Vuoden 2016 aikana Tukinaisen juristi on ollut asianomistajan avustajana ja tukena poliisikuulusteluissa ja toiminut myös oikeuden määräämänä oikeudenkäyntiavustajana. Rikosnimikkeinä olivat raiskaus, väkisinmakaaminen/törkeä lapseen kohdistuva haureus, törkeä raiskaus/ törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, pakottaminen, pahoinpitely ja salakatselu. Jotkin tapauksista ovat olleet vielä syyteharkinnassa vuoden 2016 aikana.

Käräjäoikeudessa vuoden 2016 aikana käsitellyistä seksuaalirikoksista, joissa Tukinaisen juristi on toiminut avustajana, on tehty valitus hovioikeuteen, joten tuomiot eivät ole lainvoimaisia. Pääasiassa valittajana on vankeusrangaistukseen tuomittu tekijä. Yhdessä tapauksessa raiskausta koskevan syytteen käsittely on siirtynyt vuoden 2017 puolelle, mutta uhrin tukitoimet ja suojeleminen on aloitettu jo rikostutkinnan aikana vuoden 2016 puolella. Pitkään jatkunutta törkeää lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä koskeva asia eteni käräjäoikeuteen, joka tuomitsi tekijän 1 vuoden 6 kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja 90 tunnin yhdyskuntapalveluun osittain tekohetkellä nuorena henkilönä tehdyistä rikoksista. Asianomistajalle määrättiin korvauksia yhteensä 18000 euroa.

Alaikäiseen kohdistunut pahoinpitely (lähisuhdeväkivalta) eteni käräjäoikeuteen, jossa tekijä tuomittiin 20 päivän sakkorangaistukseen. Samassa juttukokonaisuudessa raiskausepäilyn osalta

syyttäjä teki päätöksen jättää syyttämättä. Syyttämättä jättämispäätöksiä tehtiin useampia vuoden 2016 aikana, useimmissa tapauksissa oli kysymys raiskausepäilyistä, ja syyttäjän päätöksen perusteluina olivat riittämättömät todisteet tekijän syyllisyydestä.

Hovioikeuden käsittelyssä oli kolme tapausta, joista yhdessä syytetty vapautettiin kaikista syytteistä ja vahingonkorvausvelvollisuudesta (käräjäoikeuden tuomiossa syytetty oli tuomittu yli 3 vuoden vankeusrangaistukseen raiskauksista), toisessa tapauksessa hovioikeus syyttäjän valituksen mukaisesti korotti vankeusrangaistuksen 2 vuoteen 8 kuukauteen (käräjäoikeus oli tuominnut syytetyn ehdolliseen alle kahden vuoden vankeusrangaistukseen raiskauksesta, pakottamisesta ja pahoinpitelystä). Kolmannessa hovioikeuden ratkaisussa ns. puskaraiskausta koskeva tuomio muuttui siten, että tuomitun vankeusrangaistusta korotettiin 3 vuoteen vankeutta (käräjäoikeudessa tuomio 2 vuotta 4 kuukautta). Samalla hovioikeus korotti asianomistajan korvausta henkisen kärsimyksen osalta 6000 euroon asianomistajan valituksessaan vaatimin perustein. Käräjäoikeuden tuomio kivun, säryn ja muun tilapäisen haitan osata säilyi ennallaan 2700 euron suuruisena.

3.5 Verkostoyhteistyö

Juristi osallistui mahdollisuuksiensa mukaan erilaisiin verkostotapaamisiin kuten lapsikaupan ja lapsiseksiturismin vastaisen verkoston toimintaan, Suvanto ry:n ikääntyneisiin kohdistuvan väkivallan vastaiseen kampanjaan ja Puhelin- ja verkkoauttamisen eettisen (PuhEet) neuvottelukunnan toimintaan. Vuonna 2016 PuhEet laati uudistetut puhelin- ja verkkoauttamisen eettiset periaatteet, joihin myös Tukinainen ry on sitoutunut.

3.6 Koulutus ja konsultaatiot

Sekä Tukinainen ry:n omat että yhteistyöverkostojen järjestämät koulutustilaisuudet kuuluivat aiempien vuosien tapaan juristin työhön. Uutena koulutuksena aloitettiin terapeuteille ja muille terveydenhoitoalan ammattihenkilöille suunnattu ”Oikeudessa todistaminen”- todistajana seksuaalirikosasiassa -koulutus, jossa ulkopuolisina kouluttajina toimivat OTT, prosessioikeuden dosentti Pasi Pölönen ja kihlakunnansyyttäjä Pia Mäenpää. Koulutuksen sisältö suunniteltiin vastaamaan muuttunutta todistelulainsäädäntöä ja siinä painotettiin erityisesti todistamiseen liittyviä käytännön näkökulmia seksuaalirikoksen asianomistajan kannalta.

Tukinaisen tilastotietojen mukaan suurin osa konsultaatioasiakkaista vuonna 2016 oli sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä kuten sosiaalityöntekijöitä, yksityisiä terapeutteja tai

sairaalahenkilökuntaa. Turvakotiasiakkaiden kohdalla oikeudellisessa neuvonnassa keskityttiin usein moneen ongelmaan, jotka liittyivät lähisuhdeväkivaltaan. Etenkin näissä tilanteissa konsultaatioon varattiin paljon aikaa kuten myös muiden erityisryhmien kohdalla.

Konsultaatiot tapahtuivat pääosin joko päivystysaikana tai erikseen sovittuna aikana puhelimitse tai Tukinainen ry:n toimistolla Helsingissä. Konsultaatiot olivat mahdollisia myös järjestetyn koulutuksen yhteydessä. Ajanvaraukset konsultaatioihin oli mahdollista tehdä puhelinpäivystyksen kautta päivystysaikana. Tapaaminen sovittiin joko juristin ja kriisityöntekijän yhteiseen konsultaatioon tai erikseen jommankumman kanssa. Perjantapäivä varattiin akuuttiasiakkaiden konsultaation tarpeeseen.

3.7 Osaamisen kehittäminen

Osaamisen kehittäminen tapahtui osittain omakustanteisesti tai osallistumalla ammattiyhdistyksen järjestämiin koulutuksiin (”Potilaan oikeudet”, ”Muutoksenhaku”). Lisäksi juristi osallistui erilaisten yhteistyöverkostojen Suomessa järjestämiin konferensseihin kuten ”Sex slavery in our time” – Arctic Women Conference 2016 (Oulu) ja ”Pohjoismaat Ihmiskaupan markkina-alueena” (Helsinki), joissa kummassakin käsiteltiin laajasti seksuaalista hyväksikäyttöä. Muita yhteistyökumppaneiden järjestämiä koulutuksia, joihin juristin oli mahdollista osallistua olivat esimerkiksi Viron koordinoimaan EU-hankkeeseen liittyvä koulutus ”Lasten kaltoinkohtelu” ja Lapsiseksiturismin vastaisen verkoston koulutus ”Lapset ja pornografia”.

3.8 Tiedottaminen

Vuoden 2015 puhelinpäivystysten ensisoihtoista kootut tilastot julkistettiin helmikuussa 2016. Juristipäivystyksen osalta tilastotiedot oli koottu erikseen.

Haastatteluja ja taustatietoa annettiin tiedotusvälineille aiempien vuosien tapaan. Toimintavuonna tiedottaminen juristin osalta painottui TV-haastatteluihin (MOT, MTV3, A-studio) ja erilaisiin yhteistyöverkostojen tutkimushankkeisiin annettuihin taustatietoihin. Myös Haaste-lehdessä käsiteltiin laajasti seksuaalirikoksen uhrin asemaa ja oikeusturvaa.

Tiedottamisen yhteydessä tai muissakaan tilanteissa Tukinainen ei välitä asiakkaidensa tai muidenkaan seksuaalirikosten uhrien yhteystietoja tiedotusvälineille.

4. TYÖSUOJELU

Varsinaisena työsuojeluvaltuutettuna aloitti 2015 kaksivuotisen toimikautensa Virve Virta. Varajäseniä olivat Katja-Mari Ottelin ja Hannaleena Kuukari. Työsuojelupäällikkönä jatkoi Minnamaria Ahokas.

Työsuojelutoimintaan kuuluvia kokouksia oli vuonna 2016 yhteensä neljä. Työterveyshuolto on järjestetty Mehiläinen Oyj:n kanssa. Vuonna 2016 ei järjestetty erillistä henkilökunnan virkistyspäivää, vain pikkujoulut.

Asiakastyötä tekeville on järjestetty säännöllinen työnohjaus. Kaikilla henkilökuntaan kuuluvilla on tarvittaessa oikeus saada yksilötyönohjausta.

Tukinainen ry on vuokranantajaltaan pyytänyt työsuojelullisista syistä sisäilman tarkastusta Helsingin toimipisteessä. Sisäilmaongelmien korjaamiseen ei löytynyt ratkaisua. Tästä syystä Tukinainen ry haki rahoitusta muuttokustannuksiin vuodelle 2017.

5. HALLINTO JA TALOUS

Hallinto- ja talouspäällikön lisäksi Tukinaisen tukipalveluissa työskenteli Helsingin toimipisteessä osa-aikainen siistijä viikonloppuisin. Jyväskylässä siivous on ulkoistettu.

Hallinto- ja talouspäällikkö toimii osana Raiskauskriisikeskuksen johtoryhmää operatiivisen toiminnan johtamisessa. Vuonna 2016 hallituksen esittelijänä ja sihteerinä toiminen kuului myös toimenkuvaan.

Kirjanpito oli ulkoistettu Reilu Hallinto Oy:lle. Muu taloushallinto jäi hallinto- ja talouspäällikön toimeksi. Hän toimii myös työsuojelupäällikkönä.

Työnantajana Tukinainen ry on järjestäytynyt Elinkeinoelämän Keskusliittoon (EK). Vuonna 2016 Sosiaalialan työnantajat yhdistyi Terveyspalvelualan liiton kanssa yhdeksi isommaksi Hyvinvointialan Liitto ry:ksi. Tukinainen ry on jäsenenä Suomen sosiaali- ja terveysjärjestö ry:ssä (SOSTE ry).

Tukinainen ry:n hallitukseen kuuluivat vuonna 2016:

Varsinaiset jäsenet:

Aaro Mäkelä, oikeuslääketieteen erikoislääkäri, puheenjohtaja

Marja Hanski, ekonomi, oik. kand., neuvotteleva virkamies, varapuheenjohtaja

Maija Koskenoja, oik.kand., ylitarkastaja

Sofia Solhagen, OTM

Tapani Tiilikainen, varatuomari, poliisiylitarkastaja evp

Varajäsenet:

Lia Heasman, OTM

Aili Nenola, professori emerita

Kevät Nousiainen, akatemiaprofessori

Tukinainen ry:n hallitus kokoontui toimivuonna 2016 viisi kertaa.

Tukinainen ry:n operatiivisesta johtamisesta vastaavaan johtoryhmään kuuluivat Minnamaria Ahokas, Heli Heinjoki, Eeva Määttänen ja Riitta Silver.

5.1 Saadut avustukset ja tuotot

Vuodeksi 201 Tukinainen ry sai Raha-automaattiyhdistys ry:ltä 569.000 euroa yleisavustuksena Raiskauskriisikeskuksen toimintaan. Avustuksella katettiin sekä Helsingin toimipisteen kuin Jyväskylän aluetoimipisteen kulut. Kunta-avustuksia saatiin 24.280 euroa. Säätiöiltä ei saatu avustuksia ollenkaan. Muita tuottoja oli yhteensä 17.107,27 euroa.

Erillisenä rahoituksena oli Viron Estonia Advice Centerin EU-hankkeen (Support Services for Child Victims of Violence in Estonia, Finland, Slovenia and Spain) kumppanuustoiminta (23.873,63 euroa).

5.2 Henkilökunta

Raiskauskriisikeskus Tukinaisen Helsingin toimipisteessä työskenteli vuonna 2016 neljä kokopäiväistä sekä kaksi osa-aikaista (30 h/vko ja 10 h/vko, 1.10.2016 alkaen 7,5h/vko) työntekijää. Osa-aikaisina päivystäjinä, ryhmänvetäjinä ja siistijänä työskenteli yhteensä 6 henkilöä. Lisäksi työskenteli yksi projektityöntekijä osa-aikaisena.

Jyväskylän aluetoimipisteessä työskenteli 2016 yksi kokopäiväinen ja yksi osa-aikainen (30 h/vko) työntekijä.

Henkilötyövuosina Tukinainen ry:ssä työskenteli keskimäärin 13 henkilöä.

Toiminimillään Tukinaiselle alihankkijoina työskentelivät:

Happo Hanna, ryhmänohjaaja (toiminimi: Hanna-Leena Happo)

Hämäläinen Päivi, psykiatrinen erikoissairaanhoitaja, kriisipäivystäjä (toiminimi: Terapia- ja työnohjauspalvelut Päivi Hämäläinen)

Sieranoja Marja, kriisipäivystäjä, ryhmänvetäjä (toiminimi: MarjasThera)

Stenroth Tuula, kriisipäivystäjä, ryhmänvetäjä (toiminimi: Tecum Ky)

6. VIESTINTÄ

Viestinnästä vastaa yksi kokopäiväinen viestintäpäällikkö.

Vuonna 2016 viestintään liittyvien rutiinitehtävien (WWW-päivitykset, Raiskauskriisikeskus Tukinaisen tilastojen tuottaminen ja julkistamistilaisuuden järjestäminen) lisäksi Raiskauskriisikeskus Tukinaisen tuotti kyselyn, jossa kartoitettiin seksuaaliseen väkivaltaan liittyvää suhtautumista. Samalla lisättiin aiheeseen liittyvää asiallista, julkista keskustelua.

Kampanja seksuaalisesta väkivallan uhrin näkökulmasta

Vuonna 2016 tuotettiin tietoisuuden kaltaisen, laajamittainen kampanja lapsena koetusta seksuaalisesta väkivallasta uhrin näkökulmasta. Kampanjaa liittyvää videota esitettiin sosiaalisessa mediassa (Facebook, Youtube, Twitter) sekä YLE:n televisiokanavilla. Suurella yleisöllä oli mahdollisuus arvioida kampanjaa ja keskustella aiheesta eri sivustoilla (esim. Suomi24.fi, Demi, Anna, Twitter, Meidän perhe, Kaksplus). Kampanjaan liittyvällä kyselyllä kartoitettiin seksuaaliseen väkivaltaan liittyviä asenteita. Kysely osoitti, että seksuaalisesta väkivallasta puhutaan avoimemmin aiempaa enemmän, mutta seksuaalista väkivaltaa kokeneiden uhrien läheisillä oli erittäin vaikeaa ottaa asiaa puheeksi ja he useasti vaikenivat siitä täysin. Kysely osoitti, että tehtävää on vielä paljon, jotta seksuaalirikosten uhrin voisivat käsitellä tapahtunutta turvallisesti myös lähipiirissään.

Rahankeräykseen liittyvä kampanja

Raiskauskriisikeskus julkaisi rahankeräyskampanjaan liittyvän videon keväällä 2016. Videota esitettiin laajalti sosiaalisessa mediassa ja YLE:n televisiokanavilla primetime -aikoihin. Video

saavutti huomattavan yleisön, useat sadat tuhannet television katsojan näkivät kampanjavideon. Lisäksi Google antoi Raiskauskriisikeskukselle ilmaista mainostilaa omassa palvelussaan (319 €/päivä). Raiskauskriisikeskus Tukinainen saa myös jatkossa ilmaista mainostilaa Googelta.

Seminaari 2016

Lisäksi toimintavuonna 2016 järjestettiin edellisten vuosien tapaan maksuton seminaari lapsen seksuaalisen hyväksikäytön aiheesta. Tällä kertaa seminaari järjestettiin Jyväskylässä, koska toimipiste täytti kymmenen vuotta. Aiempien vuosien tapaan seminaarilla pyrittiin takaamaan, että eri alojen ammattilaiset saivat uusinta tietoa aiheesta, vaikka julkisen sektorin koulutusmäärärahat ovat yhä pienenemään päin.

Seksuaalirikosten uhrien parissa työskentelevien suljettu ryhmä Facebookissa

Seksuaalirikosten uhrien parissa työskentelevien suljettua ryhmää Facebookissa ylläpidettiin myös vuonna 2016. Ryhmässä on mahdollista keskustella aiheesta ja jakaa omia kokemuksiaan ammatillisesta näkökulmasta. Lisäksi uhrien parissa työskentelevillä ammattilaisilla oli mahdollisuus kysyä Raiskauskriisikeskuksen toiminnasta joka kuukauden ensimmäinen maanantai. Kyselyjä tuli jonkun verran ja tätä pyritään parantamaan jatkossa kotisivujen ulkoasun uudistuksella ja ottamalla uusi chat-moduulin käyttöön.

Yhteistyö

Raiskauskriisikeskus teki myös yhteistyötä Poliisin koordinoimassa ”Respect” –hankkeessa ja osallistui Naisjärjestöjen keskusliiton, Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan ja Helsingin kaupungin koordinoimaan 100 tasa-arvotekoa -tapahtumaan.

LIITE. Tunnusluvut

Henkilöstömäärä	
Kriisityö	2 kokopäiväistä työntekijää, 3 osa-aikaista työntekijää, 8 viikonloppupäivystäjää/1 ryhmänvetäjä
Oikeudellinen työ	1 kokopäiväinen ja 1 osa-aikainen työntekijä (ajalla 1.5.-30.9.2016)
Toimisto	2 kokopäiväistä ja 1 osa-aikainen työntekijä
Yhteydenottojen määrä	
Ensisoittojen määrä	
Kriisipäivystys	257 kpl (2015: 283 kpl)
Juristipäivystys	210 kpl (2015: 192 kpl)
Nettitukinainen	238 viestiä (2015: 185 kpl)
Asiakaskäynnit	
Kriisityö	68 akuuttiasiakasta, yhteensä 272 kriisikäyntiä, 149 asiakasta, yhteensä 702 kriisikäyntiä
Oikeudellinen työ	87 konsultaatioasiakasta (toimeksiannot asiakkaat erikseen)
Ryhmät	
Avoin ryhmä	44 osallistujaa
Viikonloppuryhmä	6 osallistujaa
CPT ryhmä	6 osallistujaa
Kuvataideryhmä	5 osallistujaa

LIITE

TUKINAINEN RY

RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN

KOULUTUKSET VUONNA 2016

HELSINGIN TOIMIPISTEEN TOTEUTTAMAT KOULUTUKSET	
Koulutus	Osallistujamäärä
”Turhaan otettuja näyttöjä ei ole” –koulutus 1 henkilöä (RAP-koulutus) -kouluttajina oikeuslääkäri, Tukinainen ry:n kriisityöntekijä ja juristi	12 henkilöä
”Lasten kaltoinkohtelu ja maahanmuuttajataustaiset lapsiuhrit” (EU-hanke ”Support Services for Child Victims of Violence in Estonia, Finland, Slovenia and Spain”) -2 kpl koulutuksia -kouluttajina EU-hankkeen projektikoordinaattori ja Tukinainen ry:n työntekijät	101 henkilöä
”Oikeudessa todistaminen” – todistajana seksuaalirikosasiassa -kouluttajina Tukinainen ry:n henkilökunta ja ulkopuoliset kouluttajat	7 henkilöä
Menetelmiä seksuaalisen väkivallan kanssa työskentelyyn -kouluttajana Tukinainen ry:n kriisityöntekijät	10 henkilöä

JYVÄSKYLÄN ALUETOIMIPISTEEN TOTEUTTAMAT KOULUTUKSET	
Koulutus	Osallistujamäärä
Koulutus seksuaalineuvoajaopiskelijoille (Jamk) -kouluttajana Jyväskylän toimipisteen kriisityöntekijä	28 henkilöä
Mauste-hankkeen koulutus Jyväskylä, Maahanmuuttajanaisten seksuaaliterveys – traumojen vaikutus -kouluttajana Jyväskylän toimipisteen kriisityöntekijä	31 henkilöä
Mauste- hankkeen koulutus Kuopio, Maahanmuuttajanaisten seksuaaliterveys – traumojen vaikutus. -kouluttajana Jyväskylän toimipisteen kriisityöntekijä	26 henkilöä
Koulutus Oiva ja Ilona-toiminnan tyttöryhmälle ja työntekijöille: Seksuaalinen kaltoinkohtelu ja seksuaalinen itsemääräämisoikeus -kouluttajat Jyväskylän toimipisteen kriisityöntekijät	7 henkilöä
Koulutus Pienkoti Auran henkilökunnalle: Seksuaalinen väkivalta ja sitä kokeneen kohtaaminen -kouluttajana Jyväskylän toimipisteen kriisityöntekijä	8 henkilöä
Jyväskylän aluetoimipisteen 10-vuotisjuhlaseminaari	80 henkilöä

**Koulutuksiin osallistunut
yhteensä 310 henkilöä**

LIITE

Mediayhteistyö

Päivämäärä	Media(t)	Sisältö
17.1.2016	Kotimaa	Raiskauskriisikeskukseen paljon yhteydenottoja
26.1.2016	www.Tutka.pro	Epätietoisuus piinaa raiskattua
26.1.2016	Iltalehti	Seksuaalinen ahdistelu
27.1.2016	Pohjalainen, Etelä-Pohjanmaa, Ilkka	Raiskauskriisikeskus: Yhteydenottoja tullut runsaasti viime aikoina
27.1.2016	Vihreä lanka	Kölnin ahdistelu paljastunut erittäin laajaksi – muttei suunnitelluksi
29.2.2016	Yle, MOT-ohjelma	Seksuaalinen väkivalta, rangaistukset
26.2.2016	Lännen media, Hämeen Sanomat, Aamulehti	Suomeen suunnitellaan raiskausten uhreille Istanbulin sopimuksen edellyttämää tukikeskusta
7.3.2016	STT, Kotimaa, Satakunnan kansa, Turun Sanomat,	Laki voimassa puolitoista vuotta – seksuaalisesta ahdistelusta tuomioita harvakseltaan
30.3.2016	Helsingin uutiset	Raiskauskriisikeskus paljastaa: tällaisia kriisipuhelut ovat
30.3.2016	YLE uutiset, Uutisvirta.fi	Lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset tulevat liian myöhään ilmi
9.4.2016	Keskisuomalainen	Kriisikeskus Tukinainen on särkyneen ihmisen tukena
11.4.2016	Turun Sanomat	Tuomiot Tapanilan joukkoraiskauksesta kovenivat hovissa
18.4.2016	Yle, kotimaa	Raiskauskriisikeskuksen saama Zonta-järjestön palkinto
3.5.2016	Helsingin Uutiset, Lännen media	Kulttuurierot vaikuttavat raiskauksiin

23.5.2016	Turun Sanomat	Nuori nainen vei raiskauksen kärkeille itse
2.6.2016	Lännen Media, Aamulehti, Hämeensanomat, Kaleva – pyydetty oikaisua	Suomeen suunnitellaan raiskausten uhreille Istanbulin edellyttämää tukikeskusta
18.7.2016	Lapin Kansa, Iltalehti, Turun Sanomat, Keski-suomalainen, STT	Puskaraiskausten määrässä ei selvää muutosta
26.7.2016	Voice	Naisen koskettavat tarina seksuaalisesta väkivallasta leviää
26.7.2016	MTV3	Poliisien tilastot (seksuaalinen väkivalta)
31.7.2016	Lännenmedia, Turun Sanomat	Hiljainen kieltäytyminen ei aina riitä
27.10.2016	YLE, A-studio	Insestitapaukset
27.10.2016	Iltalehti	Insestitapauksia hyssytellään Suomessa
8.12.2016	MTV	11 % suomalaisista hyväksyy seksuaalisen väkivallan
8.12.2016	Iltalehti	Raiskaustutkimuksen tuloksista: Järkyttävää, mutta ei yllättävää
kevät/syky 2016	YLE:n tv-kanavat	Raiskauskriisikeskuksen kaksi erilaista videospottia nuorena koetusta seksuaalisesta väkivallasta